

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési díjak

Helyben kézhez hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10 ft —
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisorsorogyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábsopetisorsor 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, decz. 9.

241. szám

Az erkölcsitanítók.

Sok mindenféle emberre sűt az isten napja, és a hány ember, annyiféleképen gondolkodik. Egyik mindent rózsás színben lát s az aggodalomnak még árnyékát sem ismeri, a másik pedig ott is bogáncskórót akar felfedezni, a hol csupa rózsza mosolyog e halandó felé.

Ninensen furesább dolog aztán, mint ha ezen két tulzás emberei felcsapnak valamely ügy bajnokaivá. Egyik igyekszik a feketét is fehérre mázolni, a másik pedig a legelevenebb színt is sötétre festi. Az egyiknek minden a mi létezik, szép és dicső, a másiknak minden nagyság csak törpe semmiség, minden alkotás csak gyászt és romlást hoz s minden jó igyekezet gyanus színben tűnik.

Amaz az optimizmus, mely mindenkiről jót tételez fel, mely a világ folyását nagyon jónak itéli, emez a pessimizmus, mely mindenben elégedetlen, minden mozzanatot rossznak, helytelennek, végzetesnek itéli; nincs bizalma az embereken és semmivel sincsen soha megelégedve.

Bátran mondhatjuk, hogy e kettő közül akár az egyik, akár a másikban szenved valaki, az igen nagy beteg, mert képtelenné van téve, hogy helyesen ítélhessen meg valamit, sőt képtelenné van téve arra is, hogy helyesen tudjon gondolkodni.

Tagadhatatlan, hogy van társadalmunknak sok olyan baja, sok olyan hiánya, a mely a valóságos baj, valóságos hiánya s a melyen épen magának a társadalomnak kellene első sorban segíteni; ilyen mindenesetre az is, a mi egyik lapjársunk felhoz, hogy t. i. a társadalom, az olyan embert, a ki egyszer elene véteit, tekintet nélkül arra, hogy azt különben azon cselekedet elkövetésére a nyomor, inség, vagy olyan kényeszerítő körülmény vitte, a mely elől ha-

landó embernek kitérni, talán nem is lehetőséges, — örökre kizárja kebeléből és ninensen semmi mód, ninensen lehetőség, hogy az ilyen, ha bármint becsületet, szolid életet folytat is aztán, valaha rehabilitálva, s visszafogadva legyen.

Hanem ne legyünk elfogulva a társadalommal szemben sem; ha nem lenének számtalan pessimistái, a kik egyuttal erkölcspredikátorokul is szereplnek, és a kik első sorban adják vétőjüket arra, hogy ne léphessen be az egyszerű elbukott, — akkor bizonyára más irányban haladna a társadalom gondolkozása, s másként ítélne a felett, a ki ismét becsületet ember akar és tud lenni.

De hát azok a kik ezen társadalmi baj ellen panaszkodnak, éppen úgy panaszkodnak akkor is, ha a társadalom keblére ölelné a megtérő fiút, mert a pessimistának semmi sem jó a mi létezik.

Furcsa két módját találták fel ezek a próféták a rehabilitáczióknak, — mert hogy ezt maga a társadalom helyeselné azt nem ismerjük el, — az egyik az öngyilkosság, melyre azt mondják, hogy az mindig kiengesztel... no már hogy a társadalom, a vallás — az Isten törvénye ellen foglalnia állást azt tagadjuk és el nem ismerjük, valamint nem ismerjük el azt, hogy a megtérő bűnös újra be nem fogadtatnék. A másik különös mód, mit a pessimisták javasolnak az Amerikába való kivándorlás. Majd el mosolyodik az ember mikor ezt hallja, mintha csak valamely telepítő részvénytársulat ügynökei beszélnének arról az eldorádóról, mely ott túl a zöld tengereken virul.

A kormány és a nemzet közvéleménye mindenképpen megakasztja gátóit a kivándorlás eszméjének terjedését, s ime akadnak apostolok, a kik annak az eszmének terjesztői. Mindegy akármilyen alakban teszik s akár mint gyógyszer-

ajánlják valamely társadalmi baj ellen, akár pedig mint módot a megélhetésre.

Ez már a legszűz pessimizmuson is túl megy és egyuttal a nemzet életébe is bele vág s ezt ezért, a másikat pedig azért kell elítélnünk, mert olyan cselekményre utal, a melynek elkövetője az Isten, a vallás magasatos törvényei szerint is kárhoztatandó.

Ugy nemzetiségi, mint társadalmi szempontból visszautasítjuk az ilyen agtációt.

A népkonyhák ügyében.

Sajátságos kor ez a mieuk a maga sokféle ellentétével; Mintha amaz örök harc, melyet az emberiségnek önmagával kell megvívnia, most, végeldőléséhez közel, megokszorozott erővel, százsoros hévvel vívatnék. Ott állunk mindnyájan a küzdők táborában és sokszor személyesen nem is ösmert ellenség ellen vitélkül harcolunk.

Ki ne írná alá azon tételt, hogy e mi századunk bátran nevezhető az önzés, a durva materialismus századának; míg az is igaz más oldalról, hogy a tiszta a nemes idealismus e mi korunkban a főkélynek eddig, ily nagy arányokban soha el nem ért magaslatára emelkedett. Ott áll egyik oldalról a nagy tömeg, mely kincs vágytól epeztve, pénztét imádja, mint aranyborjút s ha ezen istenség nem tudja boldogítani őt, ő sem igyekszik mások boldogítására. Ott áll másik oldalán a jó, a nemes szívek örös phalanxa, mely harcra övezetten küzd minden szép, minden magas mellett.

Foly tehát a küzdelem a rossz és a jó, a tisztátalan és a tiszta között! Es e küzdelem egyik oldalról oly megragadóan szép! Nem memém állítani és mert meggyőződésem szerint nem úgy van a dolog nem is állítom, hogy e mi korunk rosszabb volna a mult időknel, de azt igenis állítom s a maga helyén erősen indokolva tanítom, hogy a jótékonysság forrásai soha nagyobb erővel nem buzógtak, mint ezen mikorunkban. Megelevenedik lelkeim előtt az a kép, melyen a felebaráti szeretet bajnokai végül láthatatlan hosszú sorban vonulnak a világság hazája felé s elhiszem, hogy a tiszta szeretet a hegyeket is képes kimozdítani helyökből.

Az önzés és a szeretet küzdelméről beszéltem; de a küzdelemhez erő kell s az meg is van mindakét oldalon. De hát ninensenek-e társadalmunknak erőtelenei, gyöngéi, ninensenek-e szegényeink? Epen ezek érdekében folyik egyik részről a nemes küzdelem s hadd álljak én is be a csatározók sorába. Hátha az én egyszerű tollfegyverem is tudna valami hasznot hajtani.

Mindnyájan tudjuk, sokan csak elméletből, sokan pedig szomorú egyéni tapasztalatból, hogy nincs tövisebb ut a szegénység útjánál; meg vagyunk arról is győződve, hogy a szegénység csak ritka esetben lehet az erény iskolája, mert a helyett, hogy megszüntetné a könnyelműséget, igen erős kísértő a rosszra, az éhség sok bűnnek vált már szülő anyjává; a legtöbb erkölcsi és társadalmi bűn ott éri el csúcspontját, hol a nép nyomorog. Vad cirkuszi játékokat követelt az éhező Róma is, midőn kenyéret ostromolta a hatalom urait s bizony csak éhség miatt gyönyörködött leginkább a véres látványosságokban. Ma már, a szelidebb erkölcsök idején nem kell cirkuszi játék; de ma tán még rosszabbak az éhség szánandó áldozatai.

Amde korunk a humanitás kora s azt is jól tudjuk, hogy abban nyilatkozik a tiszta humanitás, ha mások nyomora iránti részvevő kebellet, azt enyhíteni törekedünk. A szegény embert oltárhoz szokták hasonlítani, melyre ha felrakjuk az alamizsnaládás áldozatát, Istennek tetsző dolgot cselekeszünk azaz. Így predikálják ezt a templomi zárszékekben.

A szegények éhségének csillapítására adott kenyér gazdagon kamatozó tőke, mert társadalmi rendet, békét, szorgalmat jövedelmez, — mondják az államok, a hatóságok, a jótékony egyletek. Bizony igaz az a predikáció, mely ezt hirdeti s kétségbevonhatatlanul jó politikai tanért, mely a szegénység megszüntetését tűzi ki követendő axiómjául.

De mire való mindezen elmélkedés?

Bevezetés akart ez tárgyamhoz lenni, melynél nem akartam egyszerre „in medias res“ vágni. E bevezetést azonban nem távoli területről vettem, mert meggyőződésem szerint szoros összeköttetésben van az tárgyammal, mely azon hirdetésről szól, ha vajjon állítsunk e és mi módon állítsunk városunk szegényei részére „népkonyhát“?

Tárgyam: nem új, mert utóbbi időben sokat beszéltek városunkban ez eszméről s mint tudom, városunk urnói közül némelyek

helyre, a piac felé való végére tette át, hol a keresztül kassuljarkáló kicsik től, meg a serdülő fiataiság legióitól a felszállításra váró publikum jobban támogattatik...

Nehogy elkéssen a kójutató társaság, már reggel megebédeltünk, 11 óra 20 perczkor mintegy hadra kelt sereg a vasutnál voltunk, — honpolgári kötelességem teljesítésének büszke érzetében vezettem 8 leányom kedves mamáját — aztán szárnyra bocsátottam őket, élvezte mindenik az utazási gyönyörűség magasztalt érzelmét, — szokjanak az önállóságához, az emancipációhoz; alig győzte két hordár a málhák átvezését, míg Nellike oda kiáltott, — ő a legutazottab — hogy a feladás 9 jegyre szól — mig a pénztárnál helyhez jutni, jó időbe telt, addig a málhák megmértek, de na most jön a java, egyszerre 8 lány interpellál a gyermeki engedelmességet megtagadó hangon — papa! papa, — minket rá akarnak szedni a pénztárnok nem akar 8 firtért jegyet adni, még Budapestre sem, nem hogy terti jegyet adna — erre én is zavarba jöttem, bennem is felforrant az atyai tekintély büszkesége, s a kitorés stádiumában álló női harcot igyekeztem a nyugodtság medrére visszazoritani, mint haragos villámok, ugy tekintett felém 16 szikrázó szem, feleségem mellettem állott — s ha nem lettek volna leányaim, megijedtem volna — a fergetegőt. — Az nem lehet, majd elvégzem én, hol a pénzetek?

A pénztáros csinos legény — ah talán merészkedett? de különben, majd annak idején, egy vasuti hivatalnok mint vő, 8 között majd meglátjuk!...

— Kérek 9 mérsékelt áru menettérti jegyet.

— Bocsánat, már a kisasszonynak kijelentettem, hogy a kójutató — igazgatóságunknak 84863. sz. körrendelete szerint csak folyó 6-án volt, vagyis azon vonatokra nézve

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy füstbe ment kójutazás.

— igaz történet —
elmondja: *egy apa.*

Már hetekkel ezelőtt hirdették a lapok, hogy a f. évi december hó 7-ére és 8-ára eső ünnepek alkalmából, a m. kir. államvasutak budapesti városi menetjegy irodájának közreműködésével kójutazások fognak Budapestre és Bécsbe rendeztetni. — A Budapestre rendezendő kójutazásokhoz, a m. kir. államvasutak központi hálózatának összes, továbbá a magyar-északkeleti — tehát a miénk — és stb. társulatok jelentékenyebb állomásairól rendkívül mérsékelt áru menettérti jegyek fognak kiadni.

Egész kis forradalmat csinált békés házzammal ezen hirdetés — epen kapóra jöven, s nyolcz felmött leányom feleségemmel együtt megállapították az uti tervet, hogy a nagymama látogatására Budapestre — Judith napját köszönteni — meg aztán személyesen átadni, vagy jobban mondva átvenni a karácsonyi ajándékokat — 6-án felkijvonatoknak.

Hire volt az oszonna körökben, hogy egy II-od oszt. menettérti jegy csak 8 firt. holott a rendes ár 9 firt. oda-vissza ugyanennyi — tehát mily hasznos pénzügyi esemény minden Budapestre vágó családos és leányos apának, ezen alkalom. Rossz ugyan a buza ára, ma holnap hogy jobban menjen a diszes hizlalás — egy kosztra jövök nyájammal, mert így nem igen jövedelmez — de mégis meggyőztetvén, ez utazásnak gazdaságos voltáról, ráadtam a család szándokára az inprimaturt.

Csak az a boldog családapa tudja, kinek 8 leánygyermekét adott a jóságos ég — s még a mellett az anyuk sem mondott le a menyecske titulusról, hogy mi az,

mikor 9 nőszemély kezd össze vissza rakogatni a skatulák meg a női toilettek mindenféle neimeit — valóságos néptelkelés, házindulás.

A leányok, kiknek már egy pár tánciskolai bajtársuk, a fővárosba egyetemessé, szorosban ragaszkodtak a megállapított uti tervhez — de a mama, a csütörtöki felolvasásán épen a szavazás esendjében, egyik sokat tudó, és a vasuti kalauzt — na meg a városi krónikákat és a hirdetésekét alaposan tanulmányozó komaasszonynál biztosan hallotta, hogy ezen kójutazatok, 6-án meg 7-én indulnak utnak, így írta ezt a D. Ellenőr is, — tehát így van. Egy napot lehet még a készülődésre is fordítani, az I-ső kölcsönös segélyező egylet is csak 6-án délután folyósíthatja a leányok eddigi betét összegének felét (kivételesen, miután igazán mondom még nem nagy koraak) erre pedig szükség lesz krist kindlik bevásárlásánál, — tehát indulás 7-én délbe, — mert 6-án délután az Abonyi lakadalmát is meg kell nézni, — oly sok még e mellett a bucsu vizit is! — A női tanács formulázta az ultimátumot, én beleegyezéssel ellenjegyeztem.

7-én dében üres lesz tehát népes házam — a hol eddig vidám dalok öröme hangzott — magazonan olvasgatom szomorú léptemet — átkozott vasuti hirdetés — na de lassankint kezdtem kibékülni a rémes gondolatok gyilkoló szúrvaivel, elgondoltam, hogy feljárkátok e 10 napig, míg a terti jegy tart, egy-egy órára a kaszinóba — hátha egy kis klubriás teledeti majd házam pusztaságának zord képét — a ferblinek nem vagyok barátja! — ezen gondolatok között aztán utaványoztam saját pénztáramból a menettérti jegyek fejekéut esedékes 8 firt összegét, nem Szapáriszkodtam mert az anyoknak meg Nellikének (kinek még hála Isten ninensen története), két-két torinttal megtoldtam a jussát.

Átesvén a vasut meggazdagítási operációján — 9 + 8 firt — nem is merem kimondani meg + 4 firt olyan nagy összeg és — és mégis hibás a társadalom, mert mindig szerepel a deficit, pedig hogy felhasználunk minden kínálkozó alkalmat, hogy fizethessünk!

8 — mond nyolcz eper ajak forró esőjka — vagy ha számokkal van dolgunk hát 16 rózsás ajak — na de a mama sem maradt adó — volt a köszönet — a kójutazás valószínűtlenének eszközéért — egész próba bál keletkezett, az öröm ki ki csattant minden szónál — és apai keblem, mely bizony Isten! gyakra érzi az élet küzdelmeinek nehéz terhét — a boldogság özőnében aszott!

Alig tudott lefeküdni — az utazó sereg, — leányaim régen nem voltak már Budapestben, égett a vágytól mindenik, hiszen itt is van jágpálya, delezeg igazgatóságokkal jó színház sok minden, öröm mulatság lépten nyomra, de hát ninosen nagymama aztán aztán, ninosenek rendkívül mérsékelt áru jegyek hátha pedig 8 at magába veszünk is, még is sok, — hátha még azt sokszorozni is kell, — a mama Pesten nevelkedett, Buda még akkor Budán volt, ő csak az új opera házat nem ismeri, kíváncsiszkodik. Az utazási vagy igazgatósága már korán felriazította az egész házat. 7-én mintha az idő is tudta volna, hogy családóm nem igen kedveii a szörme árakat, hiszen 8 leányunk meg egy feleségnek egy egész vadaskert kelene bundának, — nagyon meglágyult; a jégvirágok, melyeket ablakaimra olyan Makkart módra festett az, azelőtti este, mind eltűntek, mint eltűnni szokott az emberek meleg barátsága... nyhe idő lett, s a D. H. V. vezérigazgatósága, kívül már előre értekeztem, hogy e nagy kójutazáshoz még egy kocsit akasztasson. a „Nagyérdő mög“, pontosan teljesítette közlekedési feladatát, jó szívű igazgatóság, az én kértetre már megtette azt is, hogy a Csokonay kertnél eddigi megálló helyét s z a b a d a b b

nehány évvel ezelőtt már szintén gondolkodtak s beszélgettek is ez eszme kivihetőségnek módozatairól. Tény az, hogy a mult hetek roppant hidege pattantotta ki megújult erővel a szeretet melegének e szikráját s ezen témáról ma már beszélnünk kell — alólítottak legalább hivatali kötelességéből is beszélnie kell.

Debreczen város „jótékony nőegyletnek” figyelme felhívta ugyanis a népkonyhák intézményét, Morgenstern Bauer Lina asszony, egy berlini kereskedő neje hívott életre 1866-ban, a külföld több helyein nagyon el levén terjedve, Budapest is megalapított 1868-ban az „izraelita nőegylet” által, mely egyet nem buzgalmu hölgyei roppant arányokban végezték e munkát, „a szűkölködőknek vallás-, nemzeti- és foglalkozás különbsége nélkül 10 krajczárért egy tisztán és jóízűen készült, egy személyt kielégítő ebédet nyújtván s e jótéteménnyel a koldulás beszüntetését és a szegényebb sorsu néposztály munkásságát törekedvén előmozdítani.”

Elmondta alólított jegyző, hogy a népkonyhák intézményét, Morgenstern Bauer Lina asszony, egy berlini kereskedő neje hívott életre 1866-ban, a külföld több helyein nagyon el levén terjedve, Budapest is megalapított 1868-ban az „izraelita nőegylet” által, mely egyet nem buzgalmu hölgyei roppant arányokban végezték e munkát, „a szűkölködőknek vallás-, nemzeti- és foglalkozás különbsége nélkül 10 krajczárért egy tisztán és jóízűen készült, egy személyt kielégítő ebédet nyújtván s e jótéteménnyel a koldulás beszüntetését és a szegényebb sorsu néposztály munkásságát törekedvén előmozdítani.”

Kimutatta, hogy a népkonyhák több helyen a városok proletár népének váltak gyűléshelyeivé, hová tehát, mint nyilvános étkező helyekre a szemérmes szegények egyáltalában nem mentek el s erős emphasissal hangsúlyozta, hogy azok majd mindenütt kioltották a házi tűzhely iránti odaadó szeretetet, a mivel újra szaporitva a proletárok számát, a társadalmi erkölcsi életre voltak méltó hatással.

Feltüntette, hogy miképen igyekeztek a bajt több helyen orvosolni. Például a népkonyhákban foztetted eledeleknél kihordatása által s végül kérte, hogy amennyiben talán a választmányi gyűlés azon nézetben van, hogy e téren valamely irányu mozgalom csakugyan indítandó volna neveztesse ki egy szűkebb körű bizottság, mely érintkezésbe tevéen magát a nemes városi hatóságokkal, mint a melytől méltán várható nőegyletünk e munkájához nagymérvű segítyezést, vegye tekintetbe az eszme kivihetőségének a helyi viszonyok szerinti lehetőségét s részletesen kidolgozott jelentését terjeszse be egy, talán még e hónapban, vagy mindenesetre lehető hamar tartandó választmányi gyűléshez.

A nemes urnók egyhangulag helyeselvén alólított jegyzőnek előterjesztését, az eszmét magokévé tették s lehetőségének megvitatására kineveztek egy nyolcz, illetőleg a jegyzővel kilencz tagu bizottságot. Elnöke: Veres Szathmáry Teréz; tagjai: Léeb Pálné, Berger Henrikné, Simonffy Imréné, Bérassy Sámuelné, Nemes Kálmáné, Szabó Kálmáné, Brunner Edéné urhölgyek.

Nekem pedig legyen szabad e tárgyban való véleményemről előre is elmondani egyet-mást.

(Vége köv.)

Csiky Lajos

melyek 7-én reggel a budapesti állomásra beérkeznek. — De kérem mondám a hírlapokban azjallott, hogy a 7-ére és 8-ára eső ünnepekre lesz, hát miért menjek én 6-án, ha 8-ára akarok Budapestre érkezni. — Bocsánatot kérek, az én réám nem tartozik, mit irnak az újságok, nekem az igazgatóság parancsol! — Szolgálatok jegyekkel — 1 db. oda és vissza 16 frt.

Néma csend a kitérő félben volt fergeget langyos esővé változott, a villámok szörő szemeket ellepte a köny és mire magához tért a kékutazni szándékolt társaság, hallatszott a 3 ik csengetés — Budapestre! mehet!

Ezután dupla quartettben hangzott: Láska mama, ha nem ment volna a fel, olvasó körbe, — nem maradtunk volna itthon — aztán a papa is jobban megnézhetné volna azt a hirdetést, most mindenkinek ki nevet bennünket! — igaz, igaz, de hát most már nem segíthetünk a dolgon, de igen is — mondja Ferike — interpelláljuk a Debreczeni Ellenort — na meg a Debreczeni Hírlapot is, meg azt a némit is, ki mamát felültette, hogy jövőre körülményesen járjon utána az ilyen dolgoknak, s ne tegyen bolondá egy egész várost, aztán a vasut igazgatóság pedig hiszen bennünket kárpótolni, szép reméyeink és álmainkért!

Jó, jó, én megteszem, de hogy mi lesz ná a felelet, azt ti lássátok!

A mátha feladásnál ki kellett fizetnem az elrontott feladásti vevények és ragasz czédulák árát, a familiám hadat izent ellenem, a pénztáros, az, a kit még az én sorsom is érhet, szánó mosolylyal pillantott felénk — és ez mind csak azért, mert az anyuk a felolvasó körben csak egy koma asszonylyal beszélt!

Ki esendesíti most le eddigi békességes házam felkorbácsolt hullámaikat? Hány özsonna fogja ezt kárpótolni? Ki mondja meg?

A kedély hatalma.

Az ember testből és lélekből áll, így életünk a testi és szellemi tevékenység bizonyos sorrendjének összege, melyre egyik embernek több, másiknak kevesebb idő adatik. Nem úgy értem az „idő adást” hogy minden emberre ki volna szabva, hogy „eddig élj”, hanem hogy az ember születve, életet kap, hozzá kezdetben szunnyadó, majd kifejlődött lelki erőt, vagy szellemi tehetséget, hogy ennek uralma alatt saját tetszése szerint gondolja a testet, mely látható kifejezésére szolgál a szellemi életnek; hogy is lehetne elképzelni azt, hogy életünk ideje meg van szabva és annál nem élhetünk tovább, akár dobzódjunk, akár mértékletesen éljünk — — — „Segíts magadon, Isten is úgy segít.” Nyitlan fimerem tehát mondani, hogy életünk fonala saját kezünkben van, de akaratunk ellenére azért látogat meg bennünket legtöbbször a betegség s egyszer a halál, mert testünknek kívánságai felélemelkednek a józan ész korlátain s azt lenyűgözik, nem emlitve, hogy sokan a „Létérti küzdelemnek” áldozatai, mert ezt is a gyarlóság tételezi föl.

Az ember egy tökéletesen „tökéletes lény” vagy más szóval egy örökké életlen gyümölcs, mert tudni, miként lehetne saját boldogságát előmozdítani, de az a hit, hogy „gyarló” megtöri lelki erejét s valaminek első nem sikerülténél a további próba-tételből kiábrándítja azon gondolat: „Ez így van elvégezve.”

Nem mondom, hogy ember és gyarlóság különválasztható; de azt igen, hogy egyik gyarlóbb mint a másik és azt is, hogy a kevésbé gyarló mindég jobban tud boldogulni mint a másik. — Honnan ered az emberi gyarlóság? Onnat, hogy gyenge a szellemi erő s a test uralkodik kívánalmaival a felett; ennek alapköve pedig a nevelés midőn figyelmen kívül hagyja vagy csak mellékesnek tekint a vallásos érzelmelek fejlesztését mely az erkölcsi élet alapköve, nem gondol arra, mennyire szükséges már a gyermekbe belecsepegtetni a bátorság, nyugodtság, illő önbecszeret önmunkásság és jómódot sáth.

Az az igazi ember, kinek jelleme és becsületes szive van s végre erőss lelke, küzdeni a test gyarlóságai ellen nem tévesztve el, hogy a testet túlzott munkával nem halmozza el: „Mert ha test nincs, nem lehet benne ép elme sem.” Az élet helyes folytatásának alapelve tehát a testi és szellemi erők felváltott és czészerű működtetése.

E rövid bevezetés után áttérve tárgyunkra, könnyen beláthatjuk, hogy kedélyünk nagyban módosíthatatik, ha a testi és szellemi munkásság közti viszony megváltozik mert tul sokat dolgozva, több napig tartó bágyadság, a téletenség párnáján heverve pedig, elégedetlenség látogat meg bennünket. Ennél azonban fontosabbnak tartom azon másik viszonyt melyet a kedély gyakorolhat ugy testi mint szellemi életünkre; ki nem tapasztalta már azt, hogy öröm hír hallatára egész valójában átváltozik, midőn munkája és gondolatai egészen élénkebb menetet vesznek, és azt hogy egy szerencsétlen hír mennyire képes letiporni az embert; a kedély tehát nem más mint a lelki erő vagy a szellemi élet módosulata, mely szabályozza érzelmeinket midőn külső behatásokra harag, bosszu vagy gyűlölet ébred fel bennünk, ez által, hogy egy szellemileg művelt embernél nem engedí hogy a visszahatás erősebb legyen.

HOLTOMIGLAN.

Regény.

Írta: *Vérsesi Arnold.*

(Folytatás.)

Alvéghy Péter ollót adott kezébe s néhány pillanat múlva a sűrű vörhenyes szakál eltűnt arczáról, csak hajusza maradt meg. Reá adtuk a kocsis ruhát. Ez alatt gyorsan befogattunk kocsimba s éjtel tájban elhagytuk a házat, sebesen hajtvá Köhalom felé.

Uj kocsisom, ugy látszott ismerté az utat, s tökéletesen értett ideiglenesen fölvalt hivatalához. A nélkül, hogy egy szót váltottunk volna, sietve haladtunk előre, a mennyire csak az éji homályban sietniünk lehetett. Csillagos nyári éj volt s nem volt egészen sötét.

Nem kérdeztem relytélyes utitársamnak nevét. Gyöngédtelenségnek tartottam volna minden legkisebb kérdézősködést. Ó hallgott, s a néma éjben semmi más nem hallatszott a merre áthaladtunk, csak kocsim zörgése s az ostor csapódása, melylyel az idegen lovaimat gyorsabb futásra nőgatta.

Meg kell vallanom, hogy így egyedül ülve a kocsimba a gyanus idegemen, némi borzalom szállt meg. Nem bírtam egészen elfojtani. Ez ember arca olyan volt, hogy bizalmat nem gerjeszhetett. Szégyeltem önmagam előtt gyanakodásomat s szemrehányásokat tettem magamnak, hogy egy szerencsétlen ember iránt a részvétlen kívül más nemtelen indulatot is táplálni merek. Nem tettem róla; rokonszenvenem bírtam érezni ez ember iránt. Hanem sajnáltam őt, s meg tettem azt, mit kötelességemnek tartottam megmentésére megtenni.

Hajnaltájban rövid időre megálltunk egy csárda mellett Lovamnak néhány perczig meg kellett pihenni. Az idegen egészen

A kedély lehet rossz, jó, stb s ezeknek mindenike hatalmas tényező nemcsak életünk mikénti lefolyására, hanem annak tartamára is, mert kinek rossz kedélye van s nem tud uralkodni a felett, munkája sikertelen, tárgysalgsága visszataszító, festileg levert, bágyadt, sőt mondhatom, rossz kedélyű embernek még jó étvágyát sem láttam, t. i. az étel iránt; az ital iránt igen, midőn „bus magyar” módjára ez által igyekezik rossz kedélyét megvidítani, pedig ha valakinek állapota így folyik, magyarázat sem kell hozzá, könnyen szerezhet betegséget, a mikor már beteg testben igen nehéz a rossz kedélyt jóvá tenni.

Hát a jó kedélynek mi behatása van reánk nézve? Megbecsülhetetlen behatása, mert idegrendszerünket annyira képes mintegy felvilágyozni, hogy ennek behatása alatt ugy a testi, mint a szellemi munka nekünk százszorosan könnyebbé válik, mely alapon ugy szellemi, mint anyagi előmenetelünk biztosítva van, de csak ugy, ha nem engedjük a jó kedélyt túlléni elszaladni akkor sem, ha olykor-olykor talán okunk volna erre. — Hát nem tapasztalhatjuk elégszer, hogy a nyugodt és jó kedélyű emberek mindenütt és mindenben beletalálják magokat, minek eredménye, hogy a szerencsétlenség közepette sem csügged el, mondván: Nincs olyan nagy, a minél nagyobb nem volna.”

Ha a halálra nem gondolok, midőn az ember földi pályafutását teljesen bevégezi, s betekintek az élet szinpadjára, hol egyik egyén a vigat, a másik a bánkódót játsza, mosolyognom kell az ember együgyűsége felett, hogy t. i. a bánkódók, bár tudva, hogy bánkódásokkal magoknak nem használnak, sőt ártanak, miután emészti a testet lassan, mint a rozsdá, mégis sokáig bánkódni tudnak. Hiába, ez is az emberi gyarlóságok közé tartozik, miért nem is mondjuk mindnyájan: „Búsuljon a ló, ugy is nagy feje van:” hiszen akár vigadjunk, akár szomorodjunk, egyszer ugy is meghalunk, már pedig jó kedélyben élni, azt hiszem, mindenkiire jobb mint megforditva.

Ne tévessze szem elől seati, hogy: „Nincsen olyan jó, a mnek rossz oldala is ne lenne!” tehát valahogy a „vigadásba” el ne merüljön, mert az éjszakázások, rendentlani táncz, több borivás a rendesnél stb. bármennyire mulattatásunkra szolgáljanak is és bármennyire jól esenek nekünk, még is hozhat rossz következményt, tehát lassan a testtel, mindent mértékkel s igyekezzünk rajta hogy a ránk következő mulatsági időszak, a tél, a jó kedv mellé rosszat is ne hozzon.

Dr. Kalmár.

Napi hírek.

— „Holtomiglan” czim alatt megkezdett tárczaregényünk iránt olvasóink mint örömmel tapasztaljuk, nagy érdeklődést tanusítanak, mert számos új előfizetők jelentkeztek. Lapunkból e regény közlésének megkezdése óta feles számu példányokat is nyomattunk, hogy az új előfizetőknek a regényvel szolgálhassunk. Uj előfizetőknek deczember hónapban díjmentesen küldjük meg lapunkat.

— Gróf Vay Danielt városunk e kitünő főurat mint fájdalommal értesülünk ismét súlyos vesztéségre érte. Alig, hogy test-

otthonosnak érezte magát kocsisi hivatalában. Megitatta a lovakat s ő maga is megmegívott két iteze bort egy huzomban Mikor a harmadik iteze bort hozatta magának, kissé meglepetve pillantottam reá. Elértette, hogy nincs kedvemre ez. Kiitta a harmadik itezét s nem hozottat többet magának.

Epen mikor menni készültünk, egy csapat csendőrt láttunk felénk közeledni. Ez időben állították fel az osztrák csendőrséget Magyarországon s a zandárok fénylő sisakjaikkal borzalmas lények voltak, kiiktől viszsziariadt a nép mindenütt. A csapláros szitkozódva mormogá magában:

— Itt jönnek már megint! Ugyan kit keresnek megint?

Pár perecz múlva a lovas csapat a csárda mellett termett. Körülfogta azt s elkezdtek kutatásokat tenni a házban. Padlás és pinczét és minden rejteket felkutattak. Gyanus szemmel nézegettek az én szőkevényemre is, de az őrmester, ki a csapatot vezette, megismert engem.

— Ah, hisz ez az ügyvéd ur! — szolt köszöntve engem. No, tovább mehetünk. Itt senki sincs. Ez itt az ügyvéd ur kocsija.

Nem óhajtottam velük beszédbe eszkegni. Csak ugy odavetöleg kérdeztem, hogy kit keresnek. Ugy is meg voltam győződve róla, hogy az én menekültemet keresik.

Az őrmester készségesen felelt szavaimra, s ugy látszott nagyon hajlandó volna beszélgetésbe bocsátkozni. Egy cseppet sem látszottak sietni ez emberek.

— No hiszen így utól érik majd a zsiványokat az utolsó itélet napjáig! gunyolódék magában mormogva a csapláros.

— Nem is arra valók ezek, mormogá hozzá a csaplárosné — csak a szegény embereket zaklatni.

A csendőrök nem hallották, vagy legalább nem értették a házaspár megjegyzé-

vérét Vay Lászlót eltemették, most szeretett leánya hunyt el Pozsonyban. A nemes gróf szombatn este utazott el a temetésre, s ma érkezett vissza városunkba megtörve az atyai fájdalom sulya alatt. — Ösmerősei és barátai a legmélyebb részvétellel könyezik őt.

— **Kegyves adomány.** Thalabár Lajosné szül. Polgári Julia ő nagy (Budapestről) a főiskola szegény tanuló részére 10 frtot küldött. A főiskolai igazgatóság hálás köszönetet fejezi ki a nemeslelkü adományozónak.

— **A gazdaszabálra készülő női tánczenekar** end egy példányát volt alkalmunk látni. A gyönyörű tánczened egy vezetéstől készült művészi kivitelű méhkast ábrázol kis ezüst méhekkel, belső részébe ügyesen elrejtve a pergamentre nyomott kühuzha ő tánczened. A valóban remekül kiállított tánczened Löffkovicz Arthur helybeli arany műves készítménye. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a bálrendező-bizottság holnap a bálanya a választása érdekében gyűlést fog tartani.

— **A koresolyázó tő kocsintja.** A városi tanács felhívta a koresolyázó egyeletet, hogy a tőhoz vezető utat, saját tagjai kényelmére hozassa helyre, miután a város arra kiadást fordítani nem kíván.

— **A külvásártéren** levő kőstrak lassan-lassan átadatnak az enyveseknek, a tanács újabbán az őzv. Szikszay Istvánné tulajdonát képező kőstraknak jövő évi mártius hó végéig leendő lebontatását s helyének el egyengettetését rendelte el.

— **Az asfalt-járda** készitési költségéből a városra esett 20307 frt. 35 krból a város eddigelé 16448 frt. 85 krt fizetett le.

— **A péterfia-utca végén** tervezett kórház környékének a jelenleg előtte levő nyílt árokotól leendő megszabadítását a tanács elhatározta s annak a kut-uteázás eső 370. folyó méter hosszú része fedett csatornává fog átalakíttatni. A líba kerti csatorna pedig jövőre fog kiépíttetni.

— **A holnapi színhazi előadásra**, mely Boránd Gyula jutalomjátéka lesz ismételve felhívjuk a közönség figyelmét. A színeke-reülő bohózat zenéjét Millöcker utca, s Örléy Flóra kisasszony ki a czimszerepet játsza egy „Mókus couplet” is fog énekelni, mely rendkívüli hatásának ígérkezik. A bohózat maga igen mulattató, és a közönség bizonynyal jó estét fog holnap a színházban eltölteni.

— **Kreszanyi Ignác színiigazgató ur** figyelmébe. A folyó színiévadban elég alkalom volt tapasztalni, hogy a színtársulat legkedveltebb tagjainak mellőzésével a szereposztásnál oly tagok helyeztetnek előtérbe, kik e szerepökben a közönség kívánalmának nem felelnek ugy meg, mint a mellőzöttek. S míg az egyfelől a mellőzött színészt is kedvetlenül teheti, — másfelől a közönségnél nem kis mérvű elégedetlenséget okoz. Részletekbe nem bocsátkozunk. De legközelebből is tévesztett eljárásnak tartjuk Gasparone Podesta szerepének történet kiosztását, — Nem akarunk levonni az eddigi személyesítő érdemeiből, — de az a szerep is feltétlenül másnak lett volna kiosztandó. Annak, hogy egyik mellőzöttet, — természetes következménye, hogy a másik nem neki megfelelő szerepökben mozog. Alkalomszerűnek látjuk most színiigazgató urat erre figyelmeztetni; mert az ideai hanyatlásnak főoka az érintett eltévesztett szereposztásokban

seit. A jámbor vitézek csehek voltak mind s anyanyelvükön kívül csak a németet értették, mi azonban az azon korbéli kormány nézete szerint teljesen alkalmasokká tette őket arra, hogy Magyarországon használtassanak.

Az őrmester ezalatt hosszas magyarázatba bocsátkozott, s elkezdte nekem németül beszélni, hogy mily járásban vannak ők most. Egy vakmerő rablógylkóst keresnek. Talán hallottam is már, hogy a tészegi gazdag molnár itt a szomszédságban tegnap virradóra megölte találták ágyában. Fejsze csapásokkal volt szétghasitva feje s a szótéljes értelmében darabokra vagdalva. A szerények feltörve és némely értékes holmi elrabolva; de a fiók, melyben a molnár készpénzét tartotta, nagyon erős zárral volt ellátva. A rabló hiába próbálta azt fölfeszíteni; a zár nem engedett. S míg ezzel vesződött, azalatt zaj támadt oda künn; két molnárlegény összeczivakodott. Valószínűleg ez riaszthatta meg a rablót, s munkáját félíg végezve, elfutott. Az abiakot nyitva találták; arra kellett elszöknie. Most keresik a rablót mindenfelé a környéken.

Ennyiből állt körülbelül, a mit az őrmester elmondott. Azzal tovább mentek a csendőrök.

Mialatt a csendőr e gylkosság történetét elbeszélte véletlenül álkocsisomra találtam pillantani. — Nem tudom, képződés volt-e tőlem, vagy valóban ugy volt — némi zavart véltem fölfedezni tekintetében! Meglehet, hogy talán csak nekem látszott a megzavarodottnak. Annyi bizonyos, hogy a mint reá pillantottam, nem állta ki tekintetemet és hirtelen elfordult. — Hideg borzadás futotta át testemet s nem bírtam elfojtani egy rettenetes gyanu felébredését lelkemben.

Irtózatoss leki állapotban voltam. Egy pillanatig nem tudtam, vajjon egy szerencsétlen politikai üldözöttnek nyujtok-e menekü-

rejlék. Debreczen 1884 decz. 7. Több ál-
landó bérlő s rendezés színház-
látogató. Közöltük ugyan e felszólalást,
de kijelentjük, hogy mi nem oszthatjuk az
abban elmondottakat, mert nagyon vidékie-
nek tartjuk, hogy minden darabban egy és
ugyanazon tagok játszanak, s ilyformán te-
hetséges fiatal színészeknek ne nyújtassék
mód a haladásra. Gasparone mint már
irtuk a jövő héten új szereposztás-
sál is színterül.

— **Köszönet.** Mindazon tisztelt pályá-
társaknak, rokonoknak, barátoknak és ismer-
ősöknek, kik folyó hó 5-én néh. Hege-
dű s István volt város nyomai ügyvezető-
ségének utolsó végtisztességtételén szívesek
voltak megjelenni s megjelenésükkel bánat-
unkat enyhíteni, fogadják hálás köszönetün-
ket. Debreczen, 1881. deczember 8. A gyá-
szoló család.

— **A helybeli izraeli betegsegélyző
nőegylet által rendezendő jelmezbál szombaton**
lesz a „Koronában.” A bála
nemcsak az intelligens izraeli közönség, de a
keresztényesaladók közül is igen sokan ké-
szülnek Annyi kétségtelenül látszik, hogy a
jelmezbál igen fényes lesz. Fiatal menyecs-
kék és szebbnél szebb leányok vetélkednek,
hogy a bálaiban való megjelenésük által an-
nak díszet emeljék. Nem kételkedünk benne,
hogy az ideai farsang első jótékony célú
táncvigalma minden tekintetben sikerülni
fog, s az elnökség élén álló urnok fáradozá-
sai nem vesznek kárba.

— **A piaci gázlámpa candelaberek**
rendezése tárgyában a tanács következőket
határozta. Miután a candelaberek az üte-
endő fak számára kiemelendő helyre és a fa-
sorjába állítandó fel s ennek folytán azok
a szekek rongálásától megkíméltek: a mellé-
jük alkalmazott faragott kövek jövőre
mellőztetnek s a lámpák alacsonyabba vé-
tetnek. A világítás erősítése végett a nagy-
templom elé s a Kádas és Miklós-utczák
közé egy-egy Siemens féle lámpa fog felál-
lítani. mályre 300 frt. megszavaztatott.

— **A Kádas-utczától a megyeházig eső terüle-
ten** levő 4 lámpa közül 3 a nagytemplomtól
a Kádas-utczáig levő részre fog beosztani,
egy pedig a nagytemplom előtt utjonnan ké-
szítendő gyümölcs áruló közepére tételük át.

— **Gasparone** előadásán nagy feltű-
nést keltettek — különösen a hölgyközönség
előtt — Erdelyi Mariette remek öltözékei.
Talan nem követünk el indieretiót, ha el-
áruljuk, hogy azok itt helyben, Ring Mari-
czeged-utczai varrótermében készültek; mi-
utóbbinak nem kis dícsőségére valik.

— **A házigazdak figyelmébe.** Felhi-
vatnak a ház és bolt tulajdonosok, hogy a
házaik és boltjaik előtt járdát tisztán tar-
tsák és sikos időben homokkal, vagy hamu-
val behintessék. Mindazon ház, vagy bolt tu-
lajdonos, kik ezt tenni elmulasztják, a vo-
natkozó szabályrendelet értelmében teljes sz-
igorral büntetni fognak. A rendőrkapitányság.

— **Turay Farkas** közvetítő tudakozó
intézet tulajdonosa, a ki nemcsak mint üzlet-
ember működik, hanem a n. é. közönség ér-
dekét is szem előtt tartja. — Nevezetesen a
czélszerűnek bizonyult c z i m a l b u m o k a t
az itteni, valamint a környék vendéglőiben,
u. m. Szoboszló, H. Nánás, Búszörnyén, P. La-
dány, B. Ujfalu. Nyiregyháza, aként helyezte
el, hogy az által az idegenek az ipar és
kereskedelem előhaladásáról bővebb tájéko-
zást szerezhetnek magoknak. — Legközelebb
pedig intézetét egy világvárosias a b l a k-

tisztító-intézettel bővítette. — s
mint halljuk, újabb korszerű eszméket óhajt
létesíteni. Ajánljuk az illetőt a n. é. közön-
ség figyelmébe.

— **Az almatlanság ellen.** Sokan szen-
vednek almatlanságban, mi egyike a legkel-
lemetlenebb bajoknak. Gyógyszerek az ellen
nem igen használnak, és nem is ajánlatosak,
mert ha azt akarjuk, hogy valami hatásuk
legyen, folyton nagyobbodó adagban kell
azokat bevenni, a mi az egészségre éppen
nem előnyös. Más módon kell tehát az almat-
lanság ellen hatni. Mindenekelőtt ajánlom a
lefevés előtt legalább egy órával minden
komoly olvasást vagy tanulást abban hagyni
és egy kis testgyakorlatot csinálni és ezután
rögtön az ágyba ugrani. Telen jó az almat-
lanságban szenvedőknek hanem alsó nadrág-
ban aludni és gyapjú takaróval takarózni. Az
ágyban vegyünk lassu, de mély lélegzeteket
szájunkon keresztül, a belélegzett levegőt
eresszük ki orrunkon keresztül és azt képzelve,
hogy látjuk e két különböző irányt, fixiroz-
zuk ezekre figyelmünket. Sokan úgy segít-
nek magukon, hogy valamely verset, melyet
kivülről tudnak, addig repetálnak magukban,
míg el nem alsznak. Sokan pedig — és ki-
vánatos, hogy ezek száma menél inkább nö-
vekedjék — a leghatályosabb általánosan a
szószaporító politikai vezéreztiket tartják,
mint a melyek olvasása a legáltalánosan
ember is a legmélyebb álomba meríti. Ha vala-
kinél még e szer sem használja, az tegye
egy kicsavart vizes kendőt nyakszirtjére és
egy száraz kendővel kösse le.

— **A villamoságot** Londonban leg-
újabbban arra használják, hogy bérkocsit, ren-
dőr közöget vagy tűzoltót gyorsan előhiv-
janak. A bérlő házban alkalmazott készülék
segélyével, mely a legközelebbi bérkocsi-állo-
mással összeköttetésben van, azonnal elő le-
het hívni a bérkocsit, sőt tudatni lehet azzal
az illető házszámot is. Hasonló készülék ér-
tesíti a rendőrséget is a közelben készülő
betőrésről, ugyszintén a tűzoltóságot a tűz
keletkezéséről.

— **A vadorzók ellen.** A belügyminisz-
teriumnak egy igen fontos körrendelete ér-
kezett meg tegnap a tanácshoz. Ez a kör-
rendelet a vadászati tilalom és a vadászati
kihágásokra vonatkozó törvényeknek szig-
orubb ellenőrzéte hívja föl a hatóságok-
kat. Nagyban akadályozza — a belügy-
miniszteri rendelet szerint — a vad. törvény
pontos betartását az a körülmény, hogy az
orvadászoktól elkobzott fegyverek olyan egyé-
nek kezébe jutnak, a kik az ilyen uton po-
tom áron megszerzett puskákat az orvada-
zás üzésére használják föl. A hatóságoknak
ilyen uton való kijátszása még a tekintetben
is káros, hogy az ilyen egyének meg a va-
gyon és közbiztonságot is veszélyeztetik fe-
gyverekkel. Ugy a vadászat fontos ügye, mint
a személybiztonság érdekében figyelemzett
tehát a belügyminiszter a hatóságokat arra,
hogy örködjön, nehogy a nyilvános árve-
részen elkobzott fegyverek ilyen emberek
kezeibe jussanak, s minthogy az ily fe-
gyverek igen csekély értéket képviselnek,
— csupán mint nyers anyagot értékesítsék. Ha
pedig figyelemre méltóbb értéket képviselnek
egyik másik fegyver, akkor tartásuk szem-
 előtt a többször említett körrendelet intenda-
tíóját: hogy a vadászással foglalkozás híre-
ben álló embrek lehetőleg elütessenek az
arverezéstől; mert ez által nem egyszer bün-
tetek elkövetésének veszik elejét.

Epigrammák.

Koravénység.

Nincs annál szomorubb tünemény, mint látni
egy embert
Éltének tavaszán élni a tél kü-
szőben.

Nagyságos.

Annyi a „Nagyságos”, mint mennyi csillag
az égen.
De „ságos” nélkül hol van az egyszerű
„nagy”?

Egy majom sirverse.

Itt nyugszik Pavián. Ő minket utázza; de
abban,
Mit mostan tesz, mi fogjuk utánzni őt.

Szemesé a világ!

E mondás: „Szemesé a világ!” kezd mostan
avulni.
Sokkal igazb mai nap: „Szentelené a vi-
lág!”

Érdemkereszt.

Annyi bűnöst nem ítél keresztre az ókor, a
mennyi
Mostan az ártatlan, a kire vár a kereszt.

Nőtitoktartás.

Tartani titkot a nő hogy nem tud: esu-
nya hazugság!
Hogy hány esztendő: egy se beszéli
ki azt.

Mari.

Nem tetszel, Mari, bár legujabb a szabása
ruhának,
Mert hát nálad már régi szabása az arcz.
Házasság előtt után.

Jó, ha a házasság Argus-szemű; ánde a
házas
Eletben legjobb, hogyha v a k o n d o k a
férj.

Nőkönyek.

Elvezi soknak esztét a bor, ánde nem egy.
Mely víz az? kérde. Női könyük vize az
Női szemek.

Sok fényt vakká tesz női szemeknek a lángja,
Mint vakká teszi a mécsnek a lángja a
molyt.
Thewrewk Árpád.

A. Kóstolta komám a „sós beszé-
dek”-et?

B. Má' iszen elhiszem komám, hogy
sósak, de hát — tudja komám — nem
mindenik s ó való mindenik gyomornak.

A. Micsoda s óra gyanakszik kend
komám.

B. Hát tudja komám, van olyan s ó, a
kit a gazdálkodó emberek használnak, de
nem íppog maguk használják.

A. Megértettem jó komám.

— **Humor Kérdések és felele-
tek** K. Milyen az ügyvéd ha nincs ügye?
F. Ügyetlen. K. Milyen ha csak egy ügye
van? E. együgyű. K. Milyen ha az is efo-
gyott? Ügyefogyott. — A J ó s z á m o l ó .
„Megengedi édes apám, szól a jogászyerek
apájához, hogy egy számejtvényt adjak fel?”
„Csak rajta édes fiam!” „Tegyük fel hát
hogy tárczájában 100 forint van és én kérem
hogy adjon nekem abból 50 trtot. Mennyi
marad még?” „Száz forint, édes Jancsi fiam.”
Félliter sör. Színhely: egy harmad-
rendű vendéglő. Idő: délelőtt tizenegy felé.
Belép egy idegen és helyet foglal az asztal
mellett Kétszer, háromszor cseugot de a pi-
czersvéd meg sem mozgatja a fülét. Belép egy
törzsvendég a pinczer be sem várja míg he-
lyet foglal már is ott terem egy pohár
habzó sörrel. Idegen: „Pinczer én már há-
romszor rendeltem sört, de . . . Pinczer:
„Csak tetszett tán látni, hogy el voltam
foglalva? (Lomhán czammog el, tíz perc
mulva jön csak vissza és sört hoz. Mikor az
idegen elő állítja, a pohár tartalmának
egy harmadát ruhájára önti.) Idegen:
„Nem tud jobban vigyázni?” Pinczer:
(fitymálva) „Se baj! hisz a sör ugy sem ejt
foltot a ruháján.” Idegen: (mit sem szól, ha-
nem a pohár tartalmát a pinczer nyakába
önti) Pinczer: „Uram, mit jelentsen ez?”
Idegen (hidegvérrel): „Se baj! hisz a sör
ugy sem ejt foltot a bőrén” (fizet és elmegy).
Törzsvendég (elismér mosolylyal): „Lásna
Jean, ez aztán érti hogyan kell magukkal
elbánni.” — A kulisszák mögü. Szi-
néz: „De igazgató ur, harmincz forint fi-
zetés nagyon kevés, abból bizony nem bizom
meg!” Igazgató: „No azt nem is akarom,
mert egy kövér embert szerelmes színésznek
nem használhatok.” — A z i s k o l á b ó l .
Tanító: „A jól tanuló, derék kis leány-
kák közül idővel nagy leányok lesznek, mond
csak Jolánka, mit várhatunk a nagy leá-
nyoktól? Jolánka: „Kis leányokat.”

A közönség köréből.

Tek. Szerkesztő ur!

Tisztelettel felkérem, miszerint becses
lapjában, jelen soraimnak helyt adni szíves-
kedjék.

F. hó 6-án „Debreczen” 241-ik számá-
ban a helyi hírek között budapesti poszt-
kiszli cím alatt megjelent egy véres száju
cikk, melyben valaki elzengi égbekiáltó pa-
naszát és minden igaz ok nélkül, vastag
végi calamussal támadja meg a posta intéz-
ményt.

F. hó 5-én a Budapestről jövő vonat
postakocsijának a tengelye kigyuladt, s így
az egész kocsi az összes szállítmányokkal,
ideértve a hírlapokat is kénytelenek voltak
Szolnokban hagyni, s a vonat a budapesti
pósta hátrahagyásával érkezett Debreczenbe
tehát igen helytelenül állítja ama igen tisz-
telt cikk író ur, hogy az ő hírlapjai czók-
májával együtt Nyiregyháza vagy Miskolcra
tettek kirándulást.

Továbbá meg kell czafolnom azon vak-
merő állítását is, hogy a hírlapok megdéz-
málva érkeztek Debreczenbe.

Egüdj meg, de ezen állítását kétség-
be vonom, mert az teljes lehetetlen. A Bu-
dapesten feladott, Debreczenbe szülő hírla-
pok közvetlen zsák vagy csomagokban érke-
nek, mely zsák, illetve csomagok Budapes-
ten lezártanak, s csakis Debreczenben bon-
tatnak fel — az pedig sem a debreczeni
sem a budapesti postatiszti karról egyálta-
lában nem tehető fel, hogy a hírlap elaru-
sítók lappeldányaira rá lennének szorulva
vagy azokat saját czéljukra használnák fe-
Végül éber figyelmét felhívom ama körülmé-
nyekre is, hogy midőn olykor-olykor pósta
rendetenségek állanak elő, nem következik,
hogy azokat kizárólag csak is a postatiszti
kar követheti el sőt bátran állíthatom, hogy
a legtöbb esetben nem.

Gyakori azon eset, hogy az egyes újság
kiadó hivatalok tévesen csomagolják be a
megjelnt lappeldányokat, melyeket az egyes
hivatanokok címök szerint rendeltetési
helyükre továbbítanak, ha azonban az egyes
csomagokban más helyekre szülő újságok is

vannak, a közönség laikus része a postain-
tézmenyt okolja, holott a hiba magában a
szerkesztőségben rejlik.

Hasonló eset már Debreczenben is több
 ízben ismétlődött.

Ennek oka az, hogy a hírlapok becs-
magolásával tanoncok s más effélék bizat-
nak meg, kik azután ugy a hogy gyorsan
lerázzák nyakokról a már unott munkát.

De legyakoribb azon eset, hogy a
szerkesztőségek egyes újságelarusítóknak egy
gyenge czimszalag alatt 15—20 példányt is
küldenek s az ily gyengén kötegelt újságok
még az újság zsákban, tehát felbontás előtt
szétszakadnak s alapok szerzetést hullanak
minden czim, vagy megjegyzés nélkül s az
ily példányok azután az egyes szerkesztősé-
gekbe visszaküldetnek, mint nem kézbesít-
hetők.

Mielőtt soraimat befejezném, ama fent
jelzett cikk irójának goromba, megdoldatlan
kifakadásait azon megjegyzéssel vagyok
kénytelen visszautasítani, hogy én nem pole-
miát óhajtok folytatni, hanem figyelmeztetni
akarom, hogy mielőtt gorombáskodáshoz fogna
járjon végére a dolognak, ha ugyan jogot
formál magának.

Maradtam kiváló tisztelettel.

Czóbel Károly
mk. ptiszt.

19. De hát miért jobbak? Hogy mi-
ért jobbak mint más szerek? Erre a kérdésre
melyet már oly gyakran hallottunk, midőn a
Brandt-féle svájci labdacokról volt szó, ez
a válaszuk: Hát egyzerien azért, mert nem
mint a keserűvizek, mixturák és pilulák rö-
gön s erőszakosan hatnak, a beleket gyöngi-
tve s ez által még később nagyobb szekre-
kedést okozva, — ha nem azért, mert a svájci
labdacok, kelleténél jobban nem igaztják a
beleket, a zsigereket erősítik és lassankint
az orvosi szerek használatát általában fölös-
legessé teszik. A svájci labdacok dobozon-
kint 70 krajval a magyarországi gyógyszer-
tárakban kaphatók.

Vételekor különösen ügyelni kell arra,
hogy minden dobozon rajta legyen a szokott
jelző, a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt
Richard névalírása.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)

BUDAPEST, decz. 9. A képviselő-
ház mai ülésén a horvát költségvetés tár-
gyalásánál az ellenzék vitát provokált
azon alkalomból, hogy Gradiskán csak
a horvát zászló vonatott fel, a nemzeti
színtű pedig nem, a mi jellemzi az ottani
állapotokat. A miniszterelnök kijelenté,
hogy nem tartja politikai szempontból
czélszerűnek ezt fölvetni most, midőn
Horvátország politikáját oly párt, oly
férfiak vezetik, kik reményi nyujtanak,
hogy az ügyek az alkotmány keretén
belől is megoldatnak. Ha e remény nem
teljesülne, már most kijelenti, hogy nem
fog visszariadni a legdrasztikusabb esz-
közök alkalmazásától sem, hogy az 1868
kiegyezési törvény föntartása, és szent
István birodalmának integritása meg-
ovassék.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Bérlet szünet.

Szerda, decz. 10.

Boránd Gyula jutalmára.

A tüzről pattant leány.

Énekes bohózat 4 felv.

Műsor: Csütörtök: „Gasparone”
Péntek: „Egy dalárda viszontag.”
Szombat: „Gasparone”

VASUT.

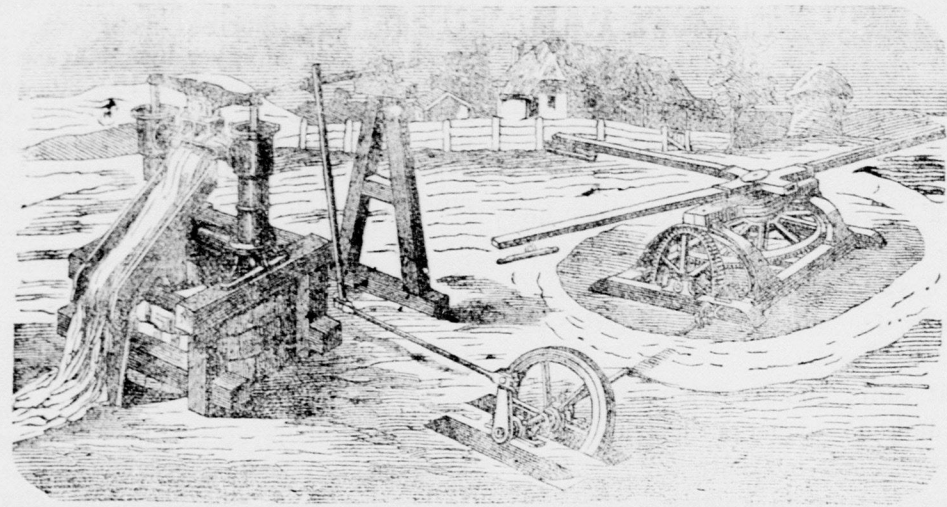
Debreczenből indul:	
N. Váradi-B. pest felé	d. e. 12 ó. 07 p.
" "	este 8 ó. 50 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 32 p.
" "	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e. 9 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 35 p.
Nánás felé:	m. á. v. d. u. 3 ó. 34 p.
" vásártér	d. u. 3 ó. 46 p.
Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	éj. éjjel 3 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 47 p.
" "	este 8 ó. 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó. 15 p.
" "	este 6 ó. 50 p.
Nyiregyházáról	éjjel 11 ó. 39 p.
Nánásról:	Debr. vásártér d. e. 9 ó. 2 p.
" "	m. á. v. d. e. 9 ó. 12

Felolós szerkesztő és kiadó lapmájdonos
Vártasi Arnold.
Főmunkatárs: Károly Vilmos.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és érezőtödéje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapú és kedvező feltételek mellett, ajánkozik

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes arlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

SÓ S - BORSZESZ

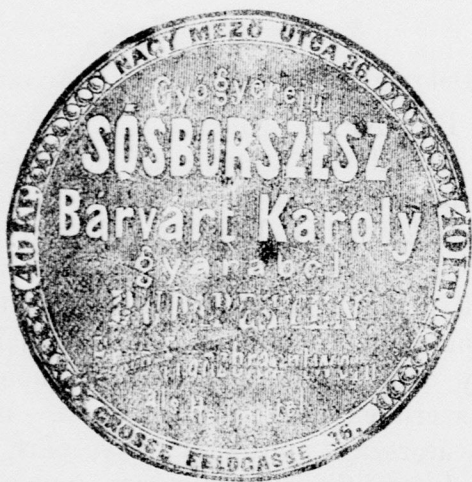
Bárva Károlytól

valódi minőségben, eredeti áron kapható DEBRECZENBEN

Csanak József kereskedésében

mint egyedüli főraktárban.

Ezen hatóságilag engedélyezett kitűnő házaszer, mely a szegedi országos kiállításon érem éremmel, a székesfehérvári kiállításon ezüst éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csusz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fülfájdalmak is szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti a szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utazások megállása végett alább látható címlapomat, mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint védjegyet bekebeleztettem.

Tisztelettel

Bárva Károly.

Budapest, IV. ker. Nagymező-utca

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

Nincs többé fogfájás,

hogyba használják a

Fog-elixír

a tiszteletre méltó Benediktinus atyák, készítménye a Soulaei apátságban;

a mely szer 1373-ban találtatott fel, Boursaud Péter prior által és a mely később Maguelonne prior ur által lényegesen tökéletesebbítetett.

Ez utólról szer a fogak tisztításához és konzerválásához — a foghús erősítéséhez és megsemmisíti a borköveket, megóvja a fogakat az elronlásól.

A lehellet rossz szagának ellézésére minden másféle fogviznél hatalmasabb az Elixír. Ép ezért minden magas rangú körökben az egész világszerte használják.

Főgyárnok: Bordeauxban Franciaország Seguin, 3 rue Huguerie.

Debreczenben: Szepessy és Kerekes diszma, Schwarz M. Benő és Rott S. férfi divat-termékekben.

PATE DES CREOLS

du Dr. Thomson.

Oly szer, mely a hajat kellemetlen helyekről néhány perc alatt eltávolítja; például urhőgyekkel a felső ajakon, karokon, kezeken, vagy öszenőt szemöldökön. A Pâte semmiféle tekintetben nem árt a bőrnek. Egy üveg ára 2 frt.

Pâte des Gnomes

du Dr. Thomson.

Oly szer, mely növeszti és erősíti a szakált; egyetlen szer, mely eddig jónak bizonyult. A Pâte négy heti használata után igen szép és tömött szakált nő. Egy üveg ára 2 frt.

D. debreczenben valódi minőségben egyedül Szepessy és Kerekes urak kereskedésében.

A karácsoni és újévi

ünnepek közeledtével felhívjuk az üzletvilág figyelmét a kiadásunkban megjelenő következő hirdetések

HIRDETÉSI rovatára:

„Debreczeni Ellenőr“ „Debreczeni Hirlap“
„H.-Böszörményi Hirlap“.

E lapokban a hirdetést rendkívül olcsón fogadjuk el.

NYOMDÁNK elvállal mindenféle nyomdai munkát

DISZES KIÁLLÍTÁST

valamint pontos, gyors kiszolgálást biztosít.
Falragaszok, árjegyzékek, körlevelek, névjegyek
megrendelésre

gyorsan és a legmérsékeltebb áron
készítettnek.

a „Debreczeni Ellenőr“
nyomdája.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában, Fiacz, SIMONFFY ház.

Bolt-árverés.

Közhirre tétetik, hogy Nánáson a városház alatti boltok folyó év és hó 14-ikén d. e. 10 órakor a városház nagytérben egy, esetleg 3 évre haszonbérbe kifognak adatni.

H.-Nánás, 1884. decz. 5.

CSOHÁNY LÁSZLÓ,
polgármester.

H.-Szoboszlón

egy jó karban levő

szoda-gyár

700 üveggel

hozá való helyiséggel

örök áron eladó.

Tudakozódhatni SPITZER JÓZSEF tulajdonosnál.